

טורי דלֵי יְחִזְקָאֵל

202136

בן גיזלה ואברהם

נולד ב- ט'יו טבת תר'ץ 15.1.1930

שרת בחטיבת גולני

נהל ב- לי ניסן תש"י 6.5.1951

בקרב על תל-מוטילה.

דול' יוחאָל

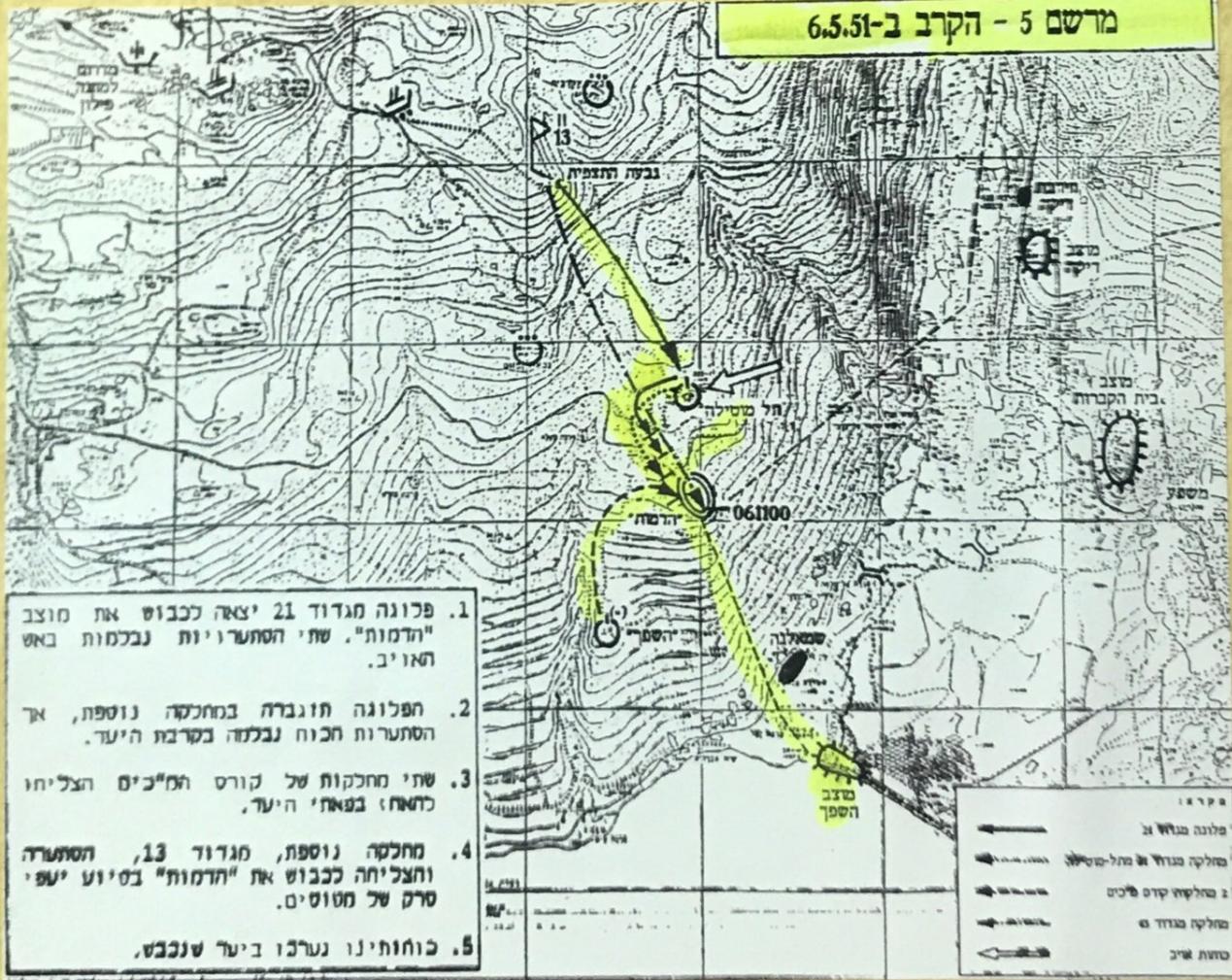
ק אַמְּרוֹם וְיִזְּלָה. פֶּלְדֵּגְיָה טִיזְּגָתְּ (15.1.1930) בְּעִירָה, גַּמֵּר אֶת לִימּוֹדֵי נְשָׁטֵל כִּיחַת בְּבִית-סְפָּחָה
יִסּוּדִי וְלִאָחֵד - מִן עַבְרָה לְבִית-סְפָּחָה מִנְשָׁה עַלְּלָה. הַהָּרָחָב הַעֲזָבָה הַזָּוּבָה
בְּמִתְּהֻרְתָּה וְנִשְׁאָה אֶת נְפָשָׁו לְעַלְּלָה
לְאָרֶץ. תְּנִיסָּה רֹחֶה חָלוּצִית גַּם תְּחִרְבִּי. לְכַסּוּפָה מִצְּאָה אֶת הַהַדְמָנוֹת עַבְרָה בְּסַטְרָה אֶת גַּמְלָל פְּרָס
וּמְשָׁם עַלְּלָה לְאָרֶץ.
מִידָּה בְּגַעַשׂ לְאָרֶץ עַמְּסָה לְעַהְלָל. לְלִימּוֹדְהָה טָשָׁן, כִּי בְּלִי זֶם וְדָמָשָׁת וְעַמָּה לֹא יְהָוו לְעַלְּלָה
וּמְפִקְדוֹו רְאוֹו כִּי דְמוֹת חַיִּיל טָוב וְחַרְבָּ שָׁוב וְאַעוֹתָם וְיִזְּהָה עַלְּלָה. גַּיְם לְבִינְסִין תְּשִׁיָּא (6.5.1951) נִפְלֵא
בְּנְשָׁטֵל - הַיּוֹזֵן לְדַי הַמְּרָתָה וְזֹהָנָה לְקַפְּדוֹה בְּבִית-הַקְּפָרָה הַעֲבָאָרָה-פִּיאָת. גַּיְם לִשְׁתַּמְהָה תְּמִיסָּה
(19.7.1955) הַזְּעָגָר לְמַעַתָּה - עַלְּמָכִים בְּבִית-הַקְּרָות הַעֲבָאָרָה טַעַל דָּרְ-הַדְּעָלָל כִּירְוָשְׁלָם.

הקרְבָּעַל
תַּל מִזְפֵּילָה

מפה 5 - הקרב ב- 6.5.51

הרקע

וחר לפקובץ

האייה הערבית – גורם קבע בסכין

האייה ערבית לישראל ורצעת של מדינות-ערב לחשמדה חם גורמי קבע בתוך חוגבשותה של התנועה הלאומית הערבית ואילך. הסכמי שלום עם מצרים וירדן עשוjos לפזר את חותמת האיה ערבית ולממן את חיוניותה, לפחות לגבי מדינות אלה.

אייה זו הייתה הגורם העיקרי שהניע את ערביים למנוע את הקמת המדינות, במלחמות העצמאויות. לאחר מלחמות במלחמות, דבקו ערביים במטרות להשמדת ישראל ולפיכך נמנע מלחוכו בה והצליחו את הנסיבות השונות, שיעשו מיד לאחר תום מלחמות העצמאויות, לחתוך מוחשבם שביתת-נסק שלום.

מדינות האיה הערבית

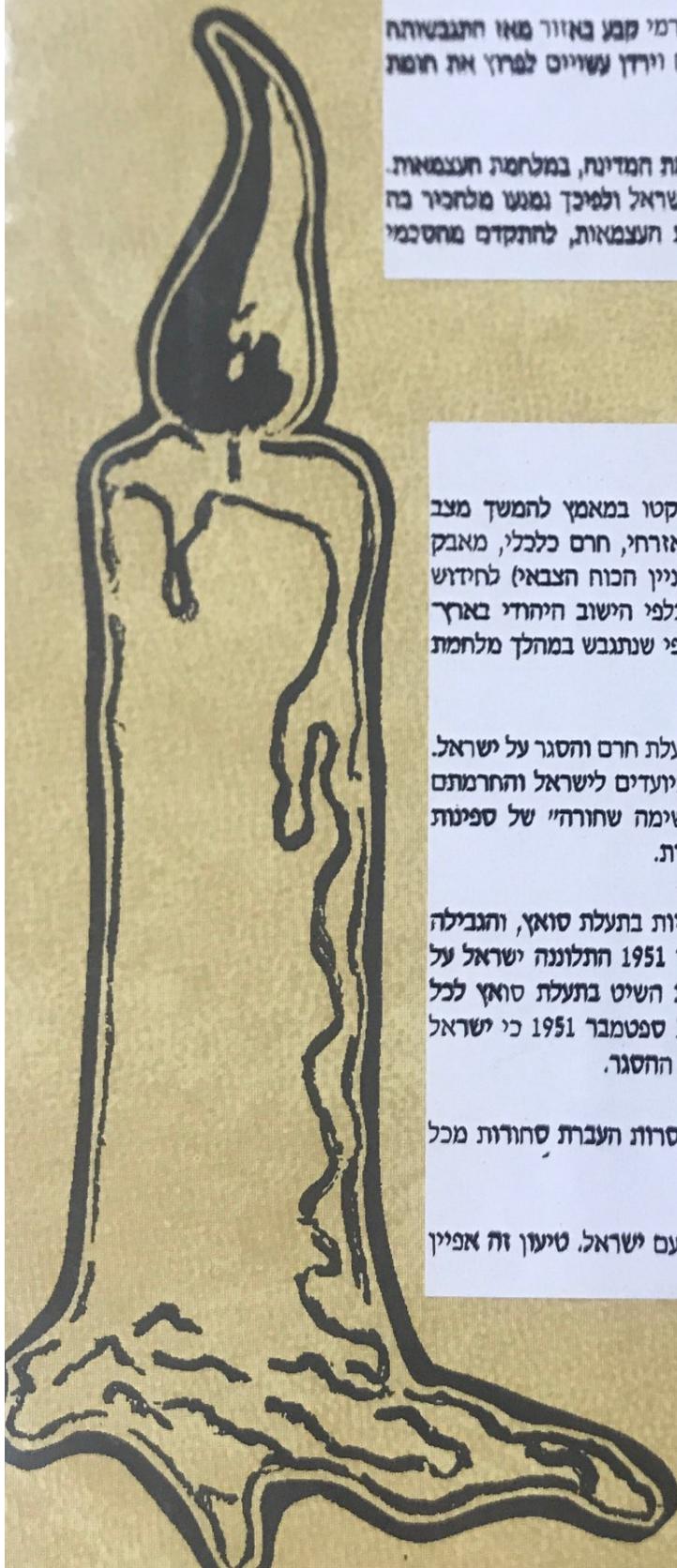
מדינות-ערב נמנעו מלחתקדם בכיוון להסכם שלום. לעומת זאת נקטו במאץ לחמש מזב המלחמות באמצעות לא צבאים: ניתוק כולל של קרירים בתחום האוורי, חרם כלכלי, מאבק תעומומי ומאבק בирיה הבינלאומית, תוך הכנות (וכש, אימוני, בניין הכוח הצבאי) לחיזוק המאבק הצבאי. מדיניותם המשיכו את מדיניות האיה וחזרם כלפי היישוב היהודי בארץ ישראל, בה פクトו עוד לפני תש"ח, וזאת מוצב המלחמה כלפי ישראל, כפי שנגנש במהלך מלחמות הקוממיות.

באביב 1950, ניבשה וטוזה הוחרות של הליגה הערבית תכנית מקיפה להפעלת חרם והסגר על ישראל. זאת ע"י הרוחב ההגדוד של "חומרה מלוחמה" לכל שחורה וצד המיעדים לישראל והחרומות ע"י מדינית-ערב במילוט ובמים טריוטרייאליים ערביים. נרכחה "רישמה שחורה" של ספינות העוגנות בנמלים ישראליים הפליגו במיליער. ועד תקנות והגבולות.

בקבות החלטות הלאה הערבית מנעה מצרים שיט של אניות ישראלית בתעלת סואץ, והגבילה חובלת מטענים לישראל בתעלת סואץ באניות שאין לישראל. ביוני 1951 התלוננה ישראל על הסגר זה בפני מועצת הביטחון וטענה כי ההסגר עומד בנגדו לזכות השיט בתעלת סואץ לכל העמים, ובנגדו להסכם שביתת-הנסק. מועצת הביטחון החליטה ב-1-ספטמבר 1951 כי ישראל אכן זכאית למעבר ספינותיה בתעלת-סואץ וקראה למצרים לבטל את ההסגר.

אולם מצרים לא ציינה להחלטה זו אלא הוציאה תקנות נספות האוסרות מעבר שחדרות מכל סוג שהוא לישראל ומישראל – באניות זרות.

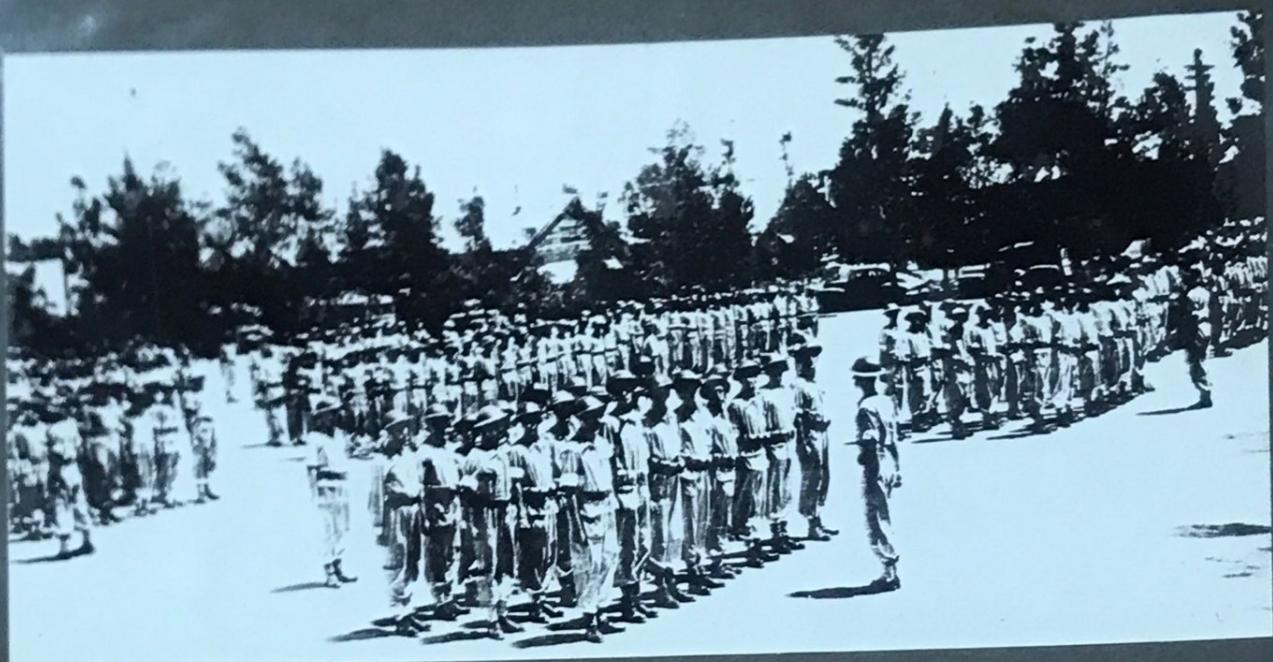
מצרים טענה לזכות צד לוחם פארח והיא רואה עצמה במצב מלחמה עם ישראל. טיעון זה אףין גת גישתו של כל מדינות-ערב עד הסכם השלום עם מצרים ב-1979.

אימונים

מסדרים

ההוב

קרב תל-מוסטילה 1951

אריה נחקי

בתחילת שנות 1951 הגיעו לשיאו העימות המדייני והצבאי בין ישראל וסוריה בטרם השליטה באינויים המפורטים. העימות קיבל תואוצה בעקבות גסינה של ישראל לתחילה בנסיבות מפעלי יבוש החולה.

באפריל 1951 החלו תסוריים את חשתלנותה התוכנית על האיזור המפורץ הדרומי באלהמה (חמת גדר). ותחילה בנסיבות לחשתלן גם על האיזור המפורץ חמרבי בגורות כורדים.

רכס כורדים שנמצא בשטח ישראל חלש על האיזור המפורץ עיראק הירדן ובקעת חבטיה. היה זה למעשה חסותו היחידה בגורות תגבור חישראלי-ירושאי שבו היתה שליטה טופוגרפית ישראליות. בקצתה הרכס נמצא תל-מוסטילה (ג'ויס ובעת קלע), עלייה ממוקמת חרכינה של מושב אלמגור חטושה כ-22 מ' מעל עיראק הירדן. ברמות כורדים לא היה ישוב ישראלי ואפקט לא מוגבל צבאי. תעכחות הישראלית התבאה בתנועת סיורים של צה"ל בשטח.

בשלבי החדש אפריל ותחילת מאי גלו סיורים של צה"ל כי כוחות צבא סוריים סדירים היו לאיזור אף מתמקמו על תל-מוסטילה.

חטיבת וחטיר החדרה "גולני" (חט' 1) שפעלה באיזור קיבלה חוראה לחפין את ריבונות ישראל באיזור, להפסיק את עדרי הבקר החודרים או לגרשם. האחוריות הפיקודית לנירה והזנה של חטיבת המחו"ז 3.

המשך המשימה הוטלה על גוז 13 שהיה אחראי על גורת הגבול מימין החולה ועד הגדה. המPAIR סא"ל רחבעם זאבי ה乞עה לביצוע המשימה כוח בעוצמה של מחלקה ח"ר מוגברת בכוחות מק"ב "בוח", בפיקוד מ"פ. הכוח יצא לדרכו בשעת הבוקר של 1 במאי. התכנית הייתה למקם את המק"בים באיזור "גערת התצפית" בעוד כוח החטיר מעמצוף מאיזור זנרייה-טובה, מטהר את השטח והזון את הנדרים דרום-מערבה לעבר מארב המק"בים.

התכנית נכשלה. העדרים עם רועיהם נעו אמנס דרומה בלחץ החיללים, אך בשל מסויים הצליחו לחמוק מזרחה, בעוצמים. המארב פרח בטעות באש על חיליל "גולני", ובמקת האש נהרגו 4 מחליל הפלקלת הכוח נסוג כשהוא משאיר את ההרוגים בשטח. מחלקה נוספת של הגוז יצאה לשטח בתגובה, שתי המחלקות ניהלו קרב אש עם הסורים עד שעות הערב.

פיקוד הצפון החלט ללבוש את התל עד באותו יום כדי לא לאפשר לסורים להונבש ביעד.

הקרב הסתיים בשעה 11:00. בצהרים החליפה פלוגה רעננה מגוז 12 של גולני את הכוח במוצב "ירוחם". אבדותינו היו כבדות מאד. בקרב של 5 – 6 במאי נפלו 30 מלוחמי "גולני", חללים נפלו בשטח הארץ-ישראלית של צה"ל. בכך הגיע מספר הרוגי קרב תל-מוסטילה ל-40, בקרב נמצאו 72 חילילים. מאוחר יותר נפטר אחד חפצעים. לسورים היו אבדות כבדות, חן בין חיליל הסורים והן בז' הבתירסדים, הם פלו את האיזור המפורץ ואיתם יצאו גם תושבי ערב שמאלנה. נסיחם להשתוכן על האיזור נשל.

קרבות תל-מוסטילה היו שיאו של העימות הצבאי במאבק על השליטה באינויים המפורטים, ובתקופה שהטרורה רגעה בגבול ישראלי-סורייה במספר שיעים.

הקרב נס לנצח קשה בצח"ל. שכן הונלו ליקויים רבים ב СШיות המעלן והמלחמות, במלזען ובחטיפות הארץ-ישראלית. בעקבותינו הוקמו שתי ודוות חקירות מטכ"ליהם שעמדו בדיקות מלקות במושב הארגון, חאיטון ואזור הלחימה של צה"ל. מסקנותיהם תרמו לשינויים ושיפורים שנערכו באנדרטאות הפות.

221

נולד בבריטניה בשנת 1930 ונפטר בשנת 1981,
נקב אט פידלטן ישראלי גמל ליבוב ונטשוי פידיי נס.
היה אופר "אנדרו פראג" אט פידלטן ישראלי ונטשוי לנטשוי".

היה מלמד טוטוד ויזיריו ברובם וזה היה טוטור כטודדי יכונא
טודיל כבון: ברול, פלא, דיברי חשל וכוכו,
רוב חכנתוני טוטוקו אלה היה נזון לאנשיים נזקקים,
וזאת היה לא סימן רק לאחר שגולן באך לכקר בנטשנו, אופר
האגשיות שתוא עוזר לתפם, כסכטאות טוטודים על טוב-ליבוב ושל
האכחים עזרה ליזולם.

בין טוטוקו היה פרט בפני קחל יהודוי על אנטק"ארץ-ישראל".

בנטשנו לבו לארץ-ישראל מימת שנת 1951,
היה צרייכים לשפט כל אחד 15 דינר, והוא שמח יותר מקרים
אר לפטע הנסיעה בוטלה ונטעכבה לעוזר כפה ימים,
הוא קיבל את זה קשה פארד, וביקש פאנז שמן לו 400 דינר
ויניע יחצ עם אבריו לארץ-ישראל כפה שירוד מהר,
הוא נזע דרך ושם לארץ-ישראל, בהבעו נישק ואנטק.

אבריו אמר לו שם יזקיעו בעודם-הוואי ויאפרדו שם
במי 15 שנה בצד שלא יטרח צבאי, אך הוא סירב בכל חזק
וادرר להם שהזע' שלהם עד טורף זאנילז אם מהרג לפען הבדינה.

אנדרו גבענו אחריו אוירון ונטשנו בפרוט-אונגה
חיד היה אופר לי "אבא מה לארץ-ישראל אתה צרייך לעבור בנטשנה
ולא כה בעירך לעבור בנטודים ולקבל פה", אתה צרייך לעבור קשה
בארץ השאה ארץ אברטינגו, ונטיללו דזולו נה".

בערב פרדים כה פארם בחוץ שאנדרו שמייה סען שלנו,
ואמר שיש בחור בשם דיל יתחקל שבלילו הוא מוקב בנטשנה
לנטודות הארכיב ולוק פידלטן לנטודות ועל דיל פס 53 איש פאנז יט,
כשגעתי אתה הרזאתי אם אנטוד פני ונטשנו לו, שאלי אורת בנטרברנה
אם זה אנטוד שדייבר פלט, ותראו עתה בנטראנזה, בן זה תוא
ונטודו ואנדר שנטוד זה אט לנטוד שטיגיא לו פט שטוד ריפודים
ומזיא לא טראט כל פאנז, כל אבריו אמר לו "בו ונטראת יחד אינטנו"
אולו הו לא והכיה ונטשין לאטוק ונטודים בכל מקום שהיה צבז האדייב
ונטודו הו צו עדרן גדרן 100 פאנז לארטן ג.מ.ה.

**לזכרם של החיילים והמפקדים
שנהלו מלחמה בקרב על כיבוש
המושגים "תעל' מושילת" ו"הדרמות".**

אתם – חיילי חילוֹם עולים חדשים
שהזעתם הגעתם למלדעתן מארחות פורה,
ויצאי תימן, מגדל זקן ופיאות מסולשת,
ירצאי מרוקו, אלג'יר, וטוניס.
בניים, אחים – ובני משפחות של
אחינו שרידיו השווה מאירופה
טרם ידעתם שפט ארצנו – עברית
וטרם הספקתם להזכיר עיריה ונופיה.

אתם – הילכטם אחינו המפקדים ועשיתם
את כל המוטל עליכם –

למרות: שזו הייתה הפעם הראשונה
בקרב מש, קרבليل מה וקשה.

למרות: היותכם עייפים לאחר צעדת לילה
ארוכה ומיגעת בדרכנו אל העיד

באוויר החם והחנק
בسرרוֹן האיום והמבהיל שנדף מפנוי
הפרות שנרכבו בשטח מזה ימים.

למרות: היותכם עמוסים למכביר בתהומות
וציון אחר הנחוץ להרימה ולהתבססות
שלאחריה, נפילות ומעידות אין סוף
ביןות לסלעי תבוזת השורדים שבשטוח קשה זה.

לא הפניהם עורף לאויב – למרות המתחים
המבהילים של הפנים ולגער עיניכם
מיורי המרממות וההתפעצויות הרימוניים,
בهم הירבה תאויב לשימוש.

אחרינו ואיתנו התקדמם בשותה לחביריכם
הפצעיים שבבו סביבנו, גומללים חישות
תפלות ומוחבים לפניוֹם בשזה הקובל

دل היה המשק, אבצעי הקוד, יחד לחספה
וחבישה שדי לו בתקופה ההוא
בשור היוגנו לבודה ולאנג.

עקבותכם בקרב ודבקותכם במשותה
גרמו למונסת האויב וכימש המותבאים,
יחידיים באיזור זה מוחם שLEFT
על עמדות האויב עד למלחמות שנות הימים
בها כבשו את כל רמות המילן.

אתם קיימתם או תסייעת "אהיה" הדנאפינית
כל לוחמי צהיל מני איז – ועד הולם.

נווּוּ בשלהם על משבככם זיענוּ לכם מטה
גבוי אדמות מולדתנו – ישראל.

בשמי גבשך גביך לנצח, שרדי
הפלוגה גפלוגה איזו לגביךם.
(אל"ם מלל) זאב סלי פבזנו
מפקד הפלוגה

אני רואה אותו מטה
את רוח ההקרבה שלו,
את דמותך הגבורה
ואת הצדק הניבט מעיניך החורצת

אני רואה אותו צוחק,
מלא חיים:
רואה אותו מלא נערדים.
וידי קצחה מהביע את
שפע רגשות לביו.

אבד לי חבר לעד,
החבר היקר שעלה משמר
הארץ נפל.

אני רואה אותו מטה
מראה זה לא ישכח ממני לעולם.

נוכך לסתת הפטיש הקורע פראנה

(לענין גיבוריות נסיעות)

כמי דמי עטוף, הענכת שאמת הנזיה אפל

כארט הירט עי.

הארט שפוך צינחת וריא

והארט הדרהו, אלה, של הדרהו והדרהו

ווערגט נסיגטו לא נסיגט הא

ויכעסה פראברד חוככה

זינא גאנז לא

פְּרַכְּתָּן זְמָה וְבָ

וְפְּלִשְׁתָּן הַיָּם זְעוּמָם

וְאַיְלָג, בְּפִתְּרָן דְּוִינָרָן

כְּרִיכָּה נְסִיעָה

סְדֵגָה יְלָה אֶלְגָּה נְאַסְתָּה

אַקְגָּה-גְּלָהָה

בְּרִיאָה נְזָאָר

זְבָאָה גְּהָה גְּהָרָה

גְּהָרָה קְרָה שְׁלָמָה

וְאַמְּהָה צְהָלה נְגַדְּוָה נְגַדְּוָה זְהָה זְהָה

וְאַבְּצָה כְּזָה כְּזָה

נוֹפָהָה

נוֹסָהָה גְּהָרָה

כְּמַיְלָה תְּבִרְהָה אֲנַעֲמָה גְּלָרָה

וְאַיְלָן רְנָה.